

100 000 barn tvingas

TEXT: BÖRJE ALMQVIST

Kriget i södra Afghanistan drabbar barnen! Över 100 000 barn som gick i skolan förra året i de södra provinserna Helmand, Kandahar, Uruzgan och Zabul kan inte gå till skolan i år. Det skriver människorättsorganisationen Human Rights Watch i rapporten *Lessons in Terror Attacks on Education in Afghanistan*.

Skolorna har stängts efter attacker som misstänks ha utförts framförallt av talibaner och deras allierade samt av lokala krigsherrar och kriminella gäng, i huvudsak narkotikamaffian, som kontrollerar smuggelrutterna i gränsprovinserna Kandahar och Helmand.

TEMA KRIG

Human Rights Watch skriver att 204 skolor har attackerats sedan januari förra året – över hälften av dem under innevarande års första häft. Dessutom har lärare och elever angripits. Skolorna har i många fall attackerats av grupper som motsätter sig sekulär undervisning, framför allt för flickor. I andra fall har det skett på grund av skolor som symboler för statsmakten.

Även FN:s barnfond (Unicef) har slagit larm – 106 registrerade attacker och hot mot skolor i 31 av landets 34 provinser bara mellan januari och augusti i år. Det är sex gånger fler än under samma tid förra året. Bland annat har en skola raketbeskjutits, elva utsatts för sprängattentat, 50 har bränts ned och 37 har utsatts för hot av olika slag.

Enligt Unicef har nästan hälften av de 748 skolor i de sydliga provinserna ställt in undervisningen. I Kandaharprovinsen har alla skolor stängts i hela fem distrikt.

Human Rights Watch slår fast att attacker mot skolor som ett led i

krigföringen är ett allvarligt brott mot internationell lag och är en krigsförbrytelse. Enligt internationell lag ska civila skyddas under krig och det gäller alla inblandande parter, oavsett om det handlar om upprorsmän, utländsk trupp eller andra grupper.

Även skolor på platser som tidigare betraktats som säkra, som Kandahar city i söder och Balkhprovinsen i norr, är inte längre säkra för skolbarnen. Under förra året och hittills i år rapporteras att 17 lärare och utbildningstjänstemän har mördats.

Kriget mot utbildningsväsendet är ett led i den så kallade *Iraqiseringen* av krigföringen från talibanernas och andra gruppers sida. Sedan förra året har taktiken ändrats från i huvudsak direkt konfrontation till anrepp mot civila och civila institutioner, såsom lärare, lägre tjänstemän, skolor och biståndsarbetare. Dessutom dödas regeringsvänliga religiösa ledare.

Barn har också utsatts för misshandel. I en skola i Kandaharprovinsen förde talibaner under knivhot eleverna till ett rum där de låstes in och misshandlades med käppar, varefter de fick frågan: ”Tänker ni fortsätta att gå till skolan?”. Under tiden hade magistern förts bort och misshandlats svårt.

I Zabul halshöggs en rektor inför ögonen på sina elever. Detta som straff för att han arbetade på en av provinsens två gymnasieskolor i provinshuvudstaden Qalat.

Ett särskilt drabbat område är Panjwaidistriktet i Kandahar. Här attackerade talibaner förra året många skolor och mördade flera lärare. Det var också här som de Nato-ledda Isaf-styrkorna genomförde offensiven *Medusa* i september i år.

Hoten kommer ofta brevlades där det sägs att skolan ska sprängas. Andra hot säger att om föräldrarna inte slutar skicka sin döttrar till skolan så kommer de kidnappas och våldtas.

Attentat och hot om attentat har medfört att många

Men hoten förekommer inte bara i det oroliga delarna i söder utan även i till exempel Laghman i öster och Kapisa strax norr om Kabul. I östra Afghanistan har skolor attackerats och lärare och elever hotats av vad som tros vara andra militanta islamistiska grupper.

Afghanistans utbildningsministerium följer inte utvecklingen och analyserar inte effekterna. Som förklaring till detta ska vice utrikesminister Mohammad Sediq Patman ha sagt:

– Vi tar inte in information om säkerhetsincidenter till centrum eftersom det skulle ha en negativ effekt på vår moral.

Inte heller polisen har visat något

lämna skolan

JENNY ANDERBERG

föräldr□

intresse av att vidta några åtgärder.

Human Rights Watch har fått många klagomål på att polisen inte undersöker fallen.

– Vi har inte den traditionen i Afghanistan att polisen beskyddar skolor. Det gör folket, hävdar viceminister Patman.

Enligt Barnkonventionen, som Afghanistan har förbundit sig att följa ska staten vidta alla möjliga åtgärder för skydd av barn i väpnade konflikter. Avsaknaden av skyddandet av skolor uppmärksammades av FN:s kommissionär för mänskliga rättigheter, som i mars rapporterade till FN:s säkerhetsråd. ”Polisen har

misslyckats med att undersöka dessa och andra fall (det vill säga skolbränningar och mördade lärare under 2005 och början av 2006) och endast i ett fåtal fall har misstänkta förövare kunnat gripas. Polisen klagar på begränsade resurser och att de inte kan ta sig till de mer osäkra områdena. Detta stärker en atmosfär av straffrihet och bidrar ett klimat av fruktan, speciellt för de individer, tjänstemän och lokala ledare som stöder regeringens utvecklingsagenda”.

För att få stopp på eller åtminstone minska hoten och attackerna mot skolor, lärare och elever, kräver Human Rights Watch att den afghanska

regeringen med hjälp av det internationella samfundet skapar och genomför en strategi för att övervaka, skydda och reagera på skolattackerna.

Dessutom ställs krav på att inrikesministeriet undersöker alla de som är misstänkta för att vara inblandade i attackerna. Däribland även lokala militära myndigheter och andra personer som arbetar för eller är knutna till staten och som misstänks vara inblandade. ■

Börje Almqvist är journalist och Afghanistankännare. Börje sitter också sedan ett halvår tillbaka i SAKs styrelse.

